

1.4

Coherència de polítiques per al desenvolupament

Anàlisi

L'anàlisi de les actuacions de 2015 i 2016 ha de prendre nota de la proliferació d'actuacions vinculades a la coherència de polítiques; una noció que, tanmateix, sembla adquirir valors conceptuals diversos.

La coherència de polítiques per al desenvolupament (CpD) és un principi que la pròpia Llei de cooperació vol salvaguardar, i ho fa en el seu art. 7, especialment en el 7.2: "Quan una actuació pública de l'Administració de la Generalitat no qualificable com de cooperació al desenvolupament pugui impactar significativament en un país en desenvolupament, el conseller o consellera competent en la matèria pot sol·licitar la deliberació i el dictamen, facultatiu i no vinculant, dels organismes a què fan referència els articles 22, 23 i 24" (òrgans consultius). El 7.3 conté una disposició similar, amb relació a les actuacions dels ens locals.

Al debat sobre coherència concorren també altres visions, que es troben presents en el capteniment i en l'actuació de la DGCD/ACCD. D'una banda, la idea d'una CpD menys pal·liativa dels impactes externs, i més propera a la inserció dels valors de la cooperació en l'actuació ordinària del govern i de les seves unitats: una acció de govern orientada al desenvolupament comú del Nord i del Sud, i responsable amb el sosteniment del planeta. D'una altra, una visió de la coherència encara més àmplia, que no precisa que hi hagi altres polítiques públiques "incoherents" amb els objectius de desenvolupament dels socis de Catalunya: estem pensant en el treball en matèria d'empresa i Drets Humans, on la cooperació va més enllà de la preocupació per les polítiques d'internacionalització, i s'interessa directament pels impactes de l'activitat econòmica i comercial d'actors privats, com són les empreses.

Tanmateix, el Pla director 2015-2018 crea un escenari encara més complex, en referir-se també a la "coherència interna", de les actuacions de totes les unitats i departaments que participen a la política pública de cooperació al desenvolupament; aquesta noció s'afegeix a la dimensió externa, pròpia de la Llei. És a dir, sembla que s'apunta a la coherència com a qualitat de la coordinació interdepartamental, i grau d'alineament de l'activitat de les diferents unitats amb les previsions i orientacions del Pla director. Una ampliació conceptual més exigent amb les tasques de coordinació de la DGCD, les quals es troben al seu torn, i com s'ha vist, dificultades per l'ambigüitat dels Objectius estratègics i les dificultats inherents a la promoció de l'Enfocament estratègic de gènere i basat en drets humans.

Reptes

El marc dels ODS ajuda a entendre i simplificar aquests debats, doncs crea un escenari on els objectius de desenvolupament constitueixen una meta universal (Nord-Sud), que té com a referents no només les persones, sinó també el planeta —o els béns públics globals—. Aquest nou marc descarrega les polítiques públiques de cooperació al desenvolupament, i l'esforç mesurable en termes d'AOD, de ser les responsables úniques o principals de l'avenç cap a aquests objectius. La verificació de l'Agenda 2030 només pot ser el resultat d'un treball de caire universal, integrat i multi-nivell.

En aquest escenari, la política pública de cooperació tindrà com a funció pròpia l'execució dels fons d'AOD (i aquí l'Agenda 2030 marca una sèrie de pautes i de recomanacions: manteniment o esforç envers el 0,7; llindars de despesa mínims per als PMA; determinats sectors de suport i mitjans d'implementació...). Però s'obre alhora un espai més vast, relatiu al diàleg intern-extern de les polítiques públiques: que l'esforç per assolir els ODS al propi país no vagi en contra de les possibilitats d'altres països de fer el mateix.

Coherència de polítiques per al desenvolupament

1. Esforç de desenvolupament en clau interna

- integració del treball interministerial
- diàleg entre les polítiques i els seus impactes amb relació a persones, planeta, prosperitat, pau i partenariats

2. Coherència de polítiques internacionals

- els ODS són tinguts en compte en les polítiques públiques d'impacte exterior
- treball amb els actors privats del país (empreses...)

3. Cooperació internacional al desenvolupament

Rudolph, A. (2017). The Concept of SDG-Sensitive Development Cooperation. Implications for OECD-DAC Members (Discussion Paper / Deutsches Institut für Entwicklungspolitik). Bonn.

Aquesta funció pot ser facilitada justament per la promoció de la internacionalització del treball de les diferents unitats governamentals implicades en els objectius de desenvolupament. Aquí cal destacar que els 16 ODS i les seves fites connecten clarament el treball intern i extern, i contenen mitjans d'implementació que tenen a veure amb cooperació tècnica i esforç d'AOD. Estats com ara els Països Baixos, en els seus informes voluntaris sobre el progrés dels ODS, organitzen aquesta rendició de comptes en dues columnes, "at home" and "abroad".

El fet del caràcter participat de l'Agenda, i que reclami el compromís d'agents públics i privats, obre també una via qualitativament diferent a la vinculació amb l'empresa, en el doble sentit de la seva associació en l'assoliment dels ODS, i de la supervisió dels seus possibles impactes negatius en l'exterior.

Preguntes

- Quin és el balanç que fan els participants sobre el treball que s'ha fet fins ara en matèria de CPD? Quins són els seus resultats més tangibles?
- Aquests resultats, suggereixen que és més adequada una funció paliativa, de supervisió dels efectes negatius de les actuacions catalanes amb impacte exterior sobre el desenvolupament d'altres; o bé una funció més aviat integradora de diferents esforços sectorials per als ODS?
- L'estratègia amb les empreses i altres agents privats, pot combinar igualment aquestes dues dimensions? (és a dir, no preocupar-se només pels impactes negatius de la seva activitat externa, sinó també i principalment de les seves pràctiques locals: RSC, emissions, política laboral...)
- Quin pot ser el rol de la DGCD i de l'ACCD en la CPD de l'Agenda 2030?

VISIÓ2030

Procés participatiu
La contribució catalana
al desenvolupament global

web: participa.gencat.cat